

Holland

Liikmesriigi õigus - Holland

Sellel lehel antakse ülevaade Madalmaade õiguse allikatest.

Madalmaade valitsus ei koosne mitte ainult ministritest ja nende riigisekretäridest, vaid ka monarhist. See muudab Madalmaad ainulaadseks teiste Lääne-Euroopa monarhiate hulgas, kus monarh enamasti valitsusse ei kuulu. Madalmaades on valitsenud konstitutsiooniline monarhia koos parlamentaarse süsteemiga alates sellest, kui põhiseadus 1848. aastal radikaalselt üle vaadati.

Õiguse allikad

Õigusaktide liigid – kirjeldus

Põhiseadusega on ette nähtud Madalmaade riigikorraldus ja õigusaktide alused. Madalmaade lepingud teiste riikidega on oluline õiguse allikas. Põhiseaduse artikkel 93 sätestab, et rahvusvahelistel lepingutel ja institutsioonide otsustel võib Madalmaades otsene mõju olla. Sellisel juhul on need riigi õigusaktide suhtes ülimuslikud. Kui Madalmaade Kuningriigi õigusaktid on vastuolus rahvusvaheliste lepingute või institutsioonide otsustega, ei saa neid kohaldada. Seepärast on Euroopa Liidu aluslepingutes, määrustes ja direktiivides sätestatu Madalmaades oluline õiguse allikas.

Madalmaade Kuningriigi harta reguleerib riigi kolme osa (Madalmaad ja kaks ülemeremaad, Hollandi Antillid ja Aruba) vahelisi suhteid.

Seadused võetakse vastu riigi tasandil.

Delegeerimise teel võib valitsus kehtestada (täiendavaid) eeskirju valitsuse või ministrite määrustega. Vastu võib võtta ka iseseisvaid valitsuse määruseid (millel puudub delegeeriv norm), kuid neid ei saa karistuse ähvardusel täidetavaks muuta.

Põhiseadusega on antud reguleerivad õigused ka riigihalduse alamale astmele (provintsid, linnad ja veeametid).

Õiguse üldpõhimõtteid kohaldatakse riigihalduse ja õigusemõistmise korral. Mõnikord on see seadusega ette nähtud, näiteks tsiviilmenetluse seadustikuga (mõistlikkus ja õiglus). Kohus võib otsuseid tehes lähtuda ka õiguse üldpõhimõtetest.

Tavad on samuti õiguse allikas. Üldiselt lähtutakse tavast vaid siis, kui sellele on seaduses osutatud, kuid kohus võib normide lahknevuse korral ka tava arvesse võtta. Tava ei või siiski kasutada õiguse allikana kuriteo koosseisu kindlakstegemisel (põhiseaduse artikkel 16).

Kohtupraktika on õiguse allikas, sest kohtuotsustel on laiem mõju kui vaid konkreetse asja lahendamine. Kõrgemate kohtute otsuseid kasutatakse suunistena. Eriti olulised on ülemkohtu otsused, sest selle kohtu ülesanne on tagada õiguse ühetaoline tõlgendamine. Uutes kohtuasjades võtab madalama astme kohus otsust tehes arvesse ülemkohtu otsuseid.

Õigusnormide hierarhia

Põhiseaduse artikkel 94 sätestab, et mõned rahvusvahelise õiguse normid on hierarhias kõige kõrgemal astmel: nendega vastuolus olevad riigi õigusaktid ei kehti. Euroopa Liidu õigus on oma olemuselt riigi õiguse ees ülimuslik. Sellele järgnevad harta, põhiseadus ja parlamendi seadused. Nendele järgnevad muud aktid. Parlamendi seaduseid võtavad vastu koos valitsus ja parlament (rahva valitud esindajad).

Seaduse võib muuta osaliselt või täielikult tühiseks järgneva seaduse vastuvõtmisega. Kohaldatakse ka õiguse tõlgendamise põhimõtet, mille kohaselt on eriseadused üldseaduste ees ülimuslikud.

Kontinentaalses õigussüsteemis peetakse õigusakte kohtupraktika suhtes ülimuslikuks.

Institutsiooniline raamistik

Õigusnormide vastuvõtmise eest vastutavad institutsioonid

Õigusloomeprotsess

Põhiseadusega ei ole seadusandjat ette nähtud. Seaduste vastuvõtmise üle otsustavad valitsus ja parlament koos. Seaduseelnõusid võivad esitada valitsus või parlamendi alamkoda. Riiginõukogu annab seaduseelnõude ja valitsuse määruste kohta nõu. Seaduseelnõu koostamisel peetakse tavaliselt nõu ka muude sidusrühmadega. Alamkojal on õigus eelnõud muuta. Tavaliselt võtab ministrite nõukogu seaduseelnõud vastu ja edastab need riiginõukogule soovitusel saamiseks. Valitsus vastab soovitusel, koostades täiendava aruande. Seejärel saadab valitsus seaduseelnõu koos muudatustega alamkotta. Eelnõud võib alamkojas toimuva lugemise ajal muuta. Kui alamkoda on eelnõu vastu võtnud, hakkab ülemkoda seda lugema. Sel etapil muudatusi enam teha ei või. Ülemkoda saab eelnõu kas vastu võtta või tagasi lükata. Kui ülemkoda eelnõu vastu võtab, ratifitseerib riigipea selle ja seadus ongi valminud.

Õigusvaldkonna andmebaasid

[Overheid.nl](#) pakub kesksel juurdepääsu kogu teabele Madalmaade valitsusorganisatsioonide kohta. Muu hulgas tagab see juurdepääsu:

- ametlikele trükistele;
- ametlikule väljaandele;
- parlamendi dokumentidele.

Veebisaidil [õigusaktide osa](#) sisaldab konsolideeritud õigusakte, mis on välja antud alates 1. maist 2002.

Kas juurdepääs andmebaasile on tasuta?

Juurdepääs veebisaidile ja andmebaasile on **tasuta**.

Lingid

[Madalmaade valitsus](#), [Välisministeerium](#), [Madalmaade esindajatekoda](#)

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Viimati uuendatud: 23/05/2018